

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmetá 40 novč. razmjerno za pol god. 1 f. a za kmetá 20 nov. Izvan carevino više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarino. Nepodpisani se dopisi noupotrebljavaju. Dopisi se nevrataju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Capuano N.º 1969/1.*

Godina II.

U Trstu 1. Septembra 1871.

Broj 17.

Pogled po svietu.

U Trstu 21 Augusta.

U onih krajevih carstva, gdje su bili razpušćeni zemaljski sabori i novi izbori raspisani, sad se vodi odlučan boj na izbornom polju. Jedna i druga stranka, prijatelji najme i neprijatelji sadašnje vlade, nastoje iz petnih žilah, da jedna drugu nadvladaju. Tu se govori, tu piše, tu psuje, tu laže i prilaguje: nebi li se kako, biravi zasliepili i na svoju ruku predobili.

Niemcem i njihovim strastvenim kolovodjam nije pravo, što su razni minjušni ogranci silnog slavenskog plemena, naumili baš u Austriji osnovati za sebe gnjezdo što meče, toplije i dugotrajnije; pak viču i podvikuju, da se ide na ukinutje ustava, na ukinutje slobode, na uzpostavljenje mračne vladine samovolje i tim na upropašćenje Austrije. Oni vide, kad bi se na taj način Austrija preporodila, da bi se i okriopila, pak da bi i njim vlast za uvijek iz ruku izpuznula; zato neće da ista znaju ni za sadašnje ministarstvo, ni za ikakvo pomirenje ni s Česi, ni s ostalimi carevino narodi. Takovo je eto u ovaj par držanje njemačkih kolovodjah, akoprem se prikrivaju krabuljom najvrucog i najvjernijeg domoljublja.

S drugo strane prijatelji pomirenja dokazuju, da tim vikačem nije stalo ni do ustava, ni do slobode, ni do Austrije, nego jedino do svojega u njoj gospodstva i prevlade, dokle nije prispio čas, da dojde u pruske njemačke ruke baren onaj nje dio, koji je nekada spadao pod bivši njemački bund iliti savez. A tomu borme kao da i jest tako, jer su već nekoje njemačke novine očito rekly, da neka i ustava i slobode i Austrije, ako nebudu mogli oni u njoj na svoju gospodariti, ter da se imaju na koga i izvan nje nasloniti. Povrh toga, ti su se pruski vikači u ovo mjesec danah do tri puta pripokazno sastali, o Brnju najme i Olomocu u Moravskoj i u jednom mjestanec kraj Beča, gdje su mnogobrojnomu njemačkomu narodu svašta lagali, samo da mu se Austrija zamrazi, a Prusija da mu omili.

Kad osudjujemo njemačke kolovodje i njemačke vikače, tim nećemo da kudimo ogronnu većinu austrijskog njemačkog naroda, koji se želi iskreno pomiriti i poravnati sa svojim nenjemačkim susjedstvom. Zato se ufamo, da će gr. Hohewart uspjeti sa poduzetom nagodbom. O samoj nagodbi iliti poravanju ni sad se još ništa nezna; ali čim budu Česi zadovoljni, tim neće ni nam krivo biti. Što nas je razveselilo i ohrabrilo, jest to, da gr. Hohewart u onih pokrajinah, gdje živi više nego jedan narod, kani predložiti saborom, kako se je proćulo, zakon o narodnostih, polag kojega o narodnostih potrebah nebi imali viećai sabori, nego narodni odbori. To je i po našem mišljenju jedini način, da se najme u školskih stvarih jedan narod obrani prevladi drugoga. Nadajmo se dakle dobru.

Mi smo bili zaduji put javili, da će naš car njemačkog cara Vilima u Gostinu pohoditi, no to se nije obistinilo; nego sad se veli, da će se oba cara još jedan put u Saleburgu sastati, i to 6 il 7 septembra. Ali ako se i nisu carevi u Gostinu vidjeli, to su se vidjeli i pogovorili njihovi ministri, najme Bismarek i Beust; pak u Saleburgu da bi imali samo potvrditi i odobriti ono, u čem su im se ministri slozili. Tako pišu i govore oni, koji hoće po što po to, da je med

Austrijom i Prusijom sklopljen nekakav savez. Drugi pak tvrde, da nije došlo do nikakova saveza, jer Prusija da je hotjela Austrijom samo hajkati, a na to da nije smio n Beust pristati.

● kratelju iliti kolere.

Dr. Grzetich.

Prigodom, gdje se je ta nesretna bolest opet pojavila u Ruskoj i Pruskoj, pak bi mogla prokoračiti i naše granice, mislim, da nešto bit u nevrieme ni bez koristi, ako rećem koju našem narodu o njezinom postanku i širenju, o njezi njih uzročih i naravi, kao takodjer o načinu, kako joj se valja ugibati i kako ju treba liečiti.

Kratelj je za Europu sasvim nova bolest, jer je stari pisci nigdje i nikako nespominju. Prvi put, što se za nju čulo, bijaše 1781. godine. Te godino javi engleski u Indiji namjestnik Warren Hastings svojoj vladi, da se je na putu med Katakom i Gaudžamom u Oriškoj pokrajini pojavila u engleskoj vojsci tako zvana *crna smrt*. U Indiji zovu kratelj crnom smrtju zato, što po smrti trupla poerne. Pod imenom kratelja pako razumievala se je odprje nekakva azijska pošast, što bijaše gora i od same kuge, a zvala se je tako, što bi se od nje na mrtvu tielu uda skrčila i skratila. Kratelj, u smislu kolere, po svojoj prilici da je na Bengalskoj obali već od pamtivička biesnio i po obližnjih se zemljah širio, a što nije i u Europu dipirao, bit će tomu bile uzrok u stara vremena slabe il nikakve komunikacije iliti sastajanje ovih i onih ljudih. Više rećene godine 1781 pojavi se dakle kod Kataka i u Kalkuti na ušću vode Gangesa, a dvie godine zatim eto ga već u Hvardaru na gornjem Gangesu, gdje je neizmerno mnogo svieta podavio. Od to doba pa sve do 1816. godine neima mu glasa. Te nesretne godine bila je u svoj srednjoj Aziji velika suša i poradi suše zavladao strašan glad. A čim se ljudstvo više gladom mori, tim je slabije i postaje pristupnije svakoj bolesti, pa i toj pošasti. Povrh toga, iz zavalah Gangesa i Bramaputre razvija se na usijanoj obratničkoj iliti tropičnoj vrucini najkružniji zrak, što ga ima igdje na svietu. A ima i odakle. Jer, što se s jedne strane nisu te dvie rieke, prije nego će uljesti u Bengalski zaljev, razlile i razplinule u nebrojone minjušne potoke, jarke, mlake, kaluže, bare i sasvim velike močvare, što su tu neizmerna nizina svu uzduž i popreko razrovala razglabile: to s druge strane truno i gujijo u tih zelenih vodah, izvan silne množine rastlinskih ostanakah i živinskih mrtecinah, još na stotine i stotine i ljudskih trupinah; jer valja znati, da su onoma poganskomu narodu svete te dvie rieke, pak da im iz sliepe pobožnosti baca u vodu svoje mrtvace, mjesto da ih ljudski pogrebe i zakopa. Sad se može svaki lahko domisliti, kako mora u toj gnjusnoj dolini paklenski vonjati! Tu se je eto i u takovih okolnostih 1816. godine opet izkotila bengalska *crna smrt*. Odtud se je pako razplodila po čitavoj istočnoj Indiji, onda po Kitaju i po Sandičkih Otocih, a prama zapadu, plazeć po rieti Hindusu i persijanskom zaljevu, doprla tja do Bazre i Pabilona.

Ovdje je nastapila dva puta, jedan najme dalje na zapad, a drugi na sjever. Na zapad ju razplodiše turski hodočastnici iliti romari, donesavši ju u Meku i Medinu u Arabiji, a odtale ju drugi Turci pronesoše u Egipat, kako no u Kahiru

(Kairo) i Aleksandriju. I tu joj je razlivena Nilaska voda i silna vrućina pomagala, pak je po više puta strašno baraćila i tamanila. Iz Aleksandrije ju mornari donesoše u Italiju i Francesku. Da sad vidimo, kako je iz Bazre krenula prama sjeveru. Poduprta povratnom sušom i gladom, prodre preko Persije i Kaspijskoga Mora do Astrakana, grada na ušću velike ruske rijeke Volge. Pomičući se pako uz Volgu, preko Saratova i Kazana, već se 1830 godine pojavi u Moskvi, a u lipnju slijedeće godine buknu u Petrogradu, zatim još iste godine u Pragu, Beču itd. I eto je sa dviju stranah među nami, sa juga najme i sjevera, putujuće s trgovci i mornari. Od tada se je širila sve više i više prama zapadu, prenešena bo po brodovih preko atlantične pučine iliti oceana, pojavi se 1832. god. za prvi put i u Americi, i to u doljnoj Kanadi i u Kvebeku, na Lorenčevoj rijeci i na Misisipu, rijeci i pokrajini. Godine 1836. bilo je je opet u Beču, al za kratko vrijeme. Od tada celih deset godina ne bijaše joj nigdje traga ni glasa, pak se je već sviet veselio, kako da je je sasvim nestalo, kad al eto 1847. godine zaredi opet u Indiji, svojoj staroj domovini. Odtud proputovā iste trgovačke ceste, rijeke i gradove, te godinah 1848 i 1849 dojde opet u Europu, gdje biesnijaše kad strože kad blaže sve do god. 1856. U to doba najviše postradoše od nje gradovi Beč, Pariz, Monakov, Lavov, Hala itd. Al osobito u Indiji je ta nemila pošast g. 1866. grozovito harala, jer je u jednoj pokrajini od 2 miliona stanovnjakah ugrabila ništa manje nego 600,000 dušah. Al nije ni čudo, kad čovjek promišli, kako tamo sviet živinski živi, guljen i tlačen od izobraženih tobože Englezah. Glad, gnjus, blato, i smrad, a kad tko može, i pijanstvo ili opojenost opijom - to mu je sva izobraženost i blagostanje i kad jutro ustane i kad večer legne.

I ljetos je u srednjoj Aziji svakojako, a i za kratelj se već čuje tu i tamo, kako jur rekosmo, pak nedaj Bog zla, mogao bi i do nas. Zato treba, da mu već sad vojsku navjestimo najme umjerenostju, čistocōm, desinificiranjem iliti razkuživanjem zahodaš, smetišćah, zametah, gomilah itd. i to živim vapnom i železnom vitriolom, kako ćemo to na koncu ovog članka raztumačiti.

(Slijedi č.)

Naše škole i občine.

Neima ti za nas veće muke, što je muka, pisati o školskih stvarih. Dočim bo drugi narodi gledaju u svojih školah svoju sreću i svoju budućnost, mi u naših u Istri nevidimo nego naš zator i našu skrajnu propast. Svi narodi idu u toj struci napred, samo mi, kojim bi najviše trebalo, idemo ponazad.

Tako nam pišu iz Baške sa otoka Krka, da je tamo ženska škola zatvorena već od Svihsvetih. Upravo kad se je imala škola početi, ono je starešinstvo (občinsko vieće ili zastupstvo) izručilo učiteljicam odluku, kojom im se dalo, na znanje, da im je plaća obustavljena. Tu naš dopisnik nozna koga kriviti nego slavno starešinstvo, jer da školsko vieće učiteljstva neplaća, pak da nemože nit školah zatvarati, ako je u ostalom sve drugo po zakonu. Ako li je pak slavno starešinstvo imalo s kim mu drago kakvog nesporazumljenja, da bi mu bilo valjalo svojom mudrošću i oprežnošću sve nadvladati, samo da nepostrada odgojivanje nedužne dječice. Naš dopisnik veli, da se je slavno starešinstvo tim postupkom teško porezalo, jer da će najbrže občina morati učiteljice platiti, kako da su kroz celo ljetu školu držale, a ono nisu negplandovale i one i učenice. Pa eno, naš se je dopisnik istini domišljao, jer baš sad čujemo, da je došlo, neka se učiteljice plate. Kolika dakle nije to celoj občini škoda i sramota, pa da bi rad česa, nego radi nekoliko plitkoumnh glavah, koje još ni toga neznaju, da se ni služinčad nesmije odpraviti iz službe, a da se prije neopomene! Malo il ništa bolje ide, veli nadalje naš dopisnik, i s mužkom školom, koja nije baš zaprta, al da joj mnogo nomanjka, jer starešinstvo neće da pripozna učitelju nekih novčanah pristojbinah, pak da bi se moglo dogoditi, da ju iznenada ostavi. I to bi bila neizkazana dika svim Bašćanom.

Isto tako nam pišu iz Vrbnika. U staroj vrbničkoj občini, koja broji blizu 2000 dušah, nije bilo škole već od 1869 godine, kako je to jur u ovom listu napomenuto, svo do nazad nekoliko mjesecih, gdje su ju opet častna gospoda svećenici učiti uzali. No tamo da nije krivo občinsko zastupstvo, što je bila škola zatvorena, jer da ga pravo reći, nit neima, nego noćija vrtoglavost, koja da nije mirovala sve dotle, dokle se god nisu vrata od škole zaključala. Bože mili, kamo ćemo doći, ako bude išlo ovako napred? Nije dosta, što još neimamo školah ni pol, koliko bi jih trebali, nego se još i ove, koje imamo, zinzaju kao babin zub! A kad bi svršili, da stanemo i opet dokazivati, da nisu, buduće talijanske, ni ove za nas, akoprem jih mi, a ne Talijani, težkom mukom plaćamo i uzdržavamo?

Naš se vrbnički dopisnik, nadalje, tuži, da ni s občinskim stvarim neide bolje, nego li je išlo do sad sa školskim. Otkad je usljed novih zakonah, skrojjenih na porečkom saboru, bila vrbnička občina sdružena s dobrinjskom, od tada u občinskom starešinstvu da nesjedi nego jedan jedini Vrbničan, dočim su svi ostali i sa sudcem sami Dobrinjci. Posljedica tomu jest, da Dobrinjci misle sami za sebe, a Vrbničani su samo to dobili, da sad imaju više potroška i neprilike. Joj kako sad uzdišu ali badava za svojom starom občinom i lepom samoupravom, od koje im neproostaje drugo, nego samovolja gori spomenuta jedinca, koji je izviše nepismon, pak se s njim Dobrinjci igraju u občinskom vieću, kako jih volja!

Hoće li ovo, što smo danas iz naših dopislah napomenuli, čemu koristiti, il neće? Mi se ufamo, da hoće, i to najme barem tomu, da će odsad unapred naši kmeti, i na kvarnerskih Otocih i po ostaloj Istri, dobro mozgati prije, nego li izaberu i pošlju koga u starešinstvo iliti u občinsko zastupstvo; pak da će se odkrižati zauvijek od Talijanah i od svih onih ljudih, koji im sad gospodare u občini po svojoj volji, a za njihove želje i potrebe haju toliko, koliko za lanjski snieg. Oj neima ti ga neima svojemu nad svojega!

Članak XIX temeljnih carevine zakonah.

(Dalje)

Od kad se samosviest narodah počela iz mrtvila dizati, nije hladnokrvno mogao podnašati jedan narod gospodstvo drugoga jezika. To bijaše upravo i uzrok, da su se narodi neprestano medju sobom pravdali, karali i nesložno do zla boga živeli. Zakonodavci pripoznali su i ovu veliku nepravdu i uvidili pogibelj ovog vjekovitog pravdanja, ter za odstraniti dosadašnje nepravice i svako nesporazumljenje, pa za uvesti i utemeljiti jedared toli potrebitu sveobću ljubav i bratinsku slogu svih u Austriji živućih narodah, mudro u rečenom zakonu odrediše: da se priznava jednakost svih zemaljskih ili provincijalnih jezicakah u školih, uvodu i u javnom životu? Po tomu je dužan svaki činovnik plaćnik ili impieगत, koji u Istri i Dalmaciji službuje, poznavati t. j. dobro govoriti i pisati, ne samo talijanski, nego i hrvatski. Zato ako li dodje naš čovjek k sudu, kotarskomu uredu (preturi), na poštu, porezni (uffizio delle imposte) i brzojavni (telegrafni) ured, občinu (podestariju) itd. dotični je plaćnik dužan pri matu izručene mu hrvastke tužbe, molbenice, pisma, telegrafe itd. te dati mu na nje hrvastke odgovore, riešenja, odluke itd. Onudnji Hrvati imadu nadalje pravo služiti se svojim materinskim jezikom u javnom životu, to jest, u saboru (dieti), u svakomu društvu n. p. gospodarskom shodišću itd. U obće može hrvatski govoriti u svih mjestih, prigodah i gdje god mu drago, pa baš i ondje, od kud se do sad najviše mrzilo na naš jezik, u istom najme carevinskom vieću.

Carevinsko je vieće u Beču, napokon, moralo ukloniti i onu ne malu nepravdu, koja se raznim narodom činila, kad je vlada nalagala, da nam se djetca u jezicah njoj nepoznatih uče i podučavaju, pa je zato, premda težkom mukom, uvrstilo u pomenuti članak XIX još slijedeću stavku: "U zemljah (provincijah), u kojih prebiva više narodnih plemenah, imaju biti narodna učilišća tako uređjena (organizirana), da

se svakomu od tih plemenah dadu potrebne pomoći za izobraziti se u svojem jeziku, i nesnijaju se siliti na učenje drugoga zemaljskoga jezika.“ Buduć mi pišemo za istarske i dalmatinske Hrvate, kojim se do sada najveće nepravde činile, to za razjasnjenje ove zadnje točke i da nas naši čitatelji bolje razumiju, moramo ove zemlje opet za primjer uzeti. U njih žive, kako jur spomenusmo, uz naš hrvatski još i talijanski narod. Vlada, za ugodit ovim, koji su u znamenitoj manjini, silila je Hrvate, premda mnogobrojnije, da djeteu svoju u talijanske škole šalju. Gorjini se zakonom ukida i ova krivica. Jer ovaj zakon jasno naredjuje, da gdje u jednoj zemlji prebiva više narodnih plemenah, mora imati svako i svoja posebna učiteljšta; a počim u Istri i Dalmaciji zbilja dva naroda žive, imaju se za naš narod hrvatske, a za Talijane spot talijanske škole ustrojavati, podizati i uzdržavati, za da se mogu oba, svaki u svojem jeziku, izobrazavati, napredovati i u naukih usavršivati. Zato je strogo zabranjeno, pače strašno griješiti proti volji carevoj, ako li bi koje poglavarstvo, bilo pod kojom mu drago izlikom, zahtjelo siliti Hrvate, da djeteu svoju u talijanske škole na nauk šalju, ili obratno Talijane u naša učilišća. Isto tako nebi se moglo poglavarstvu oprostiti, kad bi zapovjedalo, da se oba jezika moraju u školah učiti t. j. hrvatski i talijanski, jer zakon izrično voli, da se nesiluju učiti drugi zemaljski jezik.

Krajiške šume.

Gjoko i Marko.

(Krajišnici.)

- Gj. Daklem je polovica naših šumah u vladinih šakah, a polovicu dobije občina?
- M. Jost. Dioba je već započeta. Samo neka se dušovno podieli, a ne onako, kako naš nadšumar misli, da mi gori dio šumah dobijemo, a orar iliti državna blagajna bolji.
- Gj. Oho! daklem je tebi pravo, da se naša vlastita haljina na dva diola para?
- M. Nije meni pravo, što se naša šuma polovi. Ali, ako se kraljeva volja izvrši, mi nećemo kvarovati nza svu tu djeljibu, jer tu kralj po nas dobro misli.
- Gj. Kako ti to razumievaš?
- M. Kralj hoće, da se od jedne polovice prodaje, a novac za krajiške svrhe i potrebe upotrebi; a taj novac će se imati u što potrošiti, počem je krajina u svem zaostala, te joj pričke pomoći treba.
- Gj. Liepo i proliepo kralj hoće, ali je pitanje, što Andrašić hoće. On spekulira, kako bi prodao polovicu šumah, da novi dodju u blagajnu magjarske zemlje, što bi se na svaki način dogoditi moralo, pošto su naše financije u njihovih šakah. Neka nam se daklem šume sasioku, a Magjaru neka se novi predadu, da nam milostinju dieli, kada to okolnosti i zemaljske potrebe zahtievale budu.
- M. Nedaj Bog toga, dragi Gjoko! Dok se sastane sabor, povest će se rieč o naših šumah, naredit će se odbor, koji će o tom nastojati, da se kraljeve rieči oživotvore, to jest, da se dobiveni iz šumah novi u naše krajiške svrhe upotrebe.
- Gj. Sve to meni nekako noide u glavu. Znadu Magjari o čem bi se sve na saboru razgovaralo, zato i odmiču sazivanjem. Oni bi, kako su viki, i ovaj put svoj posao krionice ovršiti rada, ale im neće poći za rukom, ma oni sabor niti za godinu danah nesazvali. Naša je šuma, naš kapital, iz kog mi i potomstvo naše samo interese svijemmo nzi mati, dočim se u glavnicu nesvijemmo dirati. Ako nam propane glavnicu, izgubili smo kamate, a neizrečenu smo štetu učinili sebi i potomstvu. Ako se to našom krivnjom dogodi, to nas neizbježno čeka prokletstvo naših potomakah; a našom bi se to krivnjom dogodilo, ako nebimo stali na put pohlepnomu Magjaru i niegovu protizakonitu zahtjevu, kad bi to htio udjelotvoriti.
- M. Dakako, da ćemo se protiviti svi koliko nas ima. Šume su krv našega tiela; kad bi nam nje uzeo, izpio bi nam krv, a tielo bi ostalo mrtvo.

Gj. A došli bi gavrani, pa bi i lješina proždrla, tad bi sav svijet u devetnaestom vieku svemu jednomu narodu zapjevati mogao: vječnaja pamet!

M. Nedao toga Bog! a mi ćemo se braniti, dokle nam je na ramenu glava.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul, da će i župnijska podestarija na psi tasu stašit?

Ju. A sam, pak ča misli i ona, kako i pazinska, opret pasje školi?

Fr. Pasje školi! Kakove pasje školi?

Ju. A školi, kē se s pasjom tasom plaćaju, kade se hrvatska deca talijanski muštraju.

Fr. Za školi neznam, katove su joj, neg ako čoš, da baš po tvoju rečem, shotela joj se je pasja muzika.

Ju. Muzika! Zač pak to?

Fr. A zato, kad bude na zimu ljudem želudac prazan, da jim budu barem uše pune.

Ju. Blaze njim!

Ju. Ala, Franino, ma nam je lepo! viš, kako nam se ljudi smoju.

Fr. Namor daju, kako i Rocanom, sada kad moraju i oni soldati davat.

Književne vijesti.

Iz Sambroga, kraj Mohača u Ugarskoj, javlja mnogo častni g. Blaž Modrošić, da će mjeseca listopada ugledati sjetlo u Temošvaru njegovu molitvena knjiga *Isusovka*, što će iznositi 35 štampanih tabakah te tvrdo vezana stojati 1 f. 20 novč. Tko ju želi nabaviti, neka pošlje novce gori rečenomu gospodinu.

Različite vijesti.

* (Za izložbu u Trstu) čine se silne priprave. Tu će bit i svakojakih zabavah na moru i na kopnu: među ostalimi navieščeno je naticanje ladjama i natrkivanje s konji, uz neobično velike nagrade.

* (Komu čast, tomu čast). Kako dozvajemo, naš vrli pomorski kapetan i vriedni rodoljub, g. A. M. Ragusin iz Velikog Lošinja, bio je poslao kroz marseljski austrijski konzulat bečkoj Akademiji znanostih kitu svojih opažnjah (osservazioni) o nekojih zračnih pojavih, što jih je on doživio na brodu „Sessa“ putem u južnoj Americi. Bečka Akademija znanostih, uvaživši i priznavši znamenstvene zasluge našeg vrllog kapetana, da ga pohodi i na daljnja o pažanja u toj struci, poslala mu je na uzdarje kroz trčćansku pomorsku oblast u Hamburg uz voćna prijazno i laskavo pismo tri dragociena nastroja iliti instrumenta, spadajuća u zrakoslovne područje. Ovo nam je tim milije čuti, što su se dosad naši pomorci proslavili svojom mornarskom vrlinom, a sad su se ovo u dobar čas počeli odlikovati i znanstvenom radnjom.

* (Društvo sv. Jeronima u Zagrebu) obdržavalo je dne 21. augusta t. g. četvrtu godišnju skupštinu pod predsjedništvom pred g. kanonika Gajdeka. Iz izvješća to sjednice s radošću doznajemo, da se je ljotos broj članovah zname nito pomnožio (za 564), tako da jih je sad svih skupa 1850. A i glavnicu je prinarasla za 4050 f., koja iznosi 20725 f., a čitava imovina 23471 f. Dva neimenovana biskupa i velika rodoljuba zajedničkom su voljom poklonila društvu 300 f.; osim toga jedan je od njih obećao 20 carskih cekinah za nagradu onomu, koji napiše prvu *gospodarsku knjigu*, a za svaku slijedeću obećao je 10 napoleonorah; isti je odmah naručio za 200 f. knjigah, koje društvo izdaje ove godine, i

dao još 50 f. za sliku sv. Jeronima, koja će se članovom poslati. Drugi biskup naručio je za 50 f. *Dobrašina*, koji je već u ovaj čas maldane razprodan. Među ostalimi knjigami namierava društvo na skorom izdati prevažnu knjigu o *toplini* od prof. J. Kralja i naručenu *gospodarsku knjigu*, koju piše g. Lambl, ravnatelj gospodarskih škola u Križevcih. Odbor je poklonio mnogo knjigah različitim društvom i po jedinim ljetos pristupivšim članovom, najme seljanom, akoprem nisu imali prava na lani izišavše knjige. Skupština je nadalje preporučila odboru, da se brine za naš puk, ne samo u Hrvatskoj, nego i u Ugarskoj i gdje ga god ima. Tom je prigodom pohvalila i djelovanje varaždinskog lista *Pučkog Prijatelja* i *Naše Sloge*, radi čega joj izjavljamo sveju braćinsku zahvalnost. Zaključeno je napokon, da se skusi s godišnjimi članovi, koji bi prinosili 50 nrc. na godinu. — Kako naši štovani čitatelji mogu vidjeti iz ovog izvješća, koga im mi, žalibože, uz svu dobru volju, poradi premalenâ prostora, nemožemo nego u izvadku priobčiti, naše svetojeronimsko društvo, hvala Bogu, dobro napreduje. Ali ono još nije, što bi imalo biti, dokle mu se god nepridruži i zadnja familija, koja u narodu umi čitati. Preporučujemo dakle što vruće možemo svim i pojedinim, neka nečale potrošiti jedan put za uvijek 5 f. društvarine, za koju će do smrti dobivati svake godine više liepih i korisnih knjigah. Tko se želi upisati u ovo društvo, a nezna kako, neka se slobodno obrati na naše uredništvo, koje će rado svakoga u tom pogledu obavjestiti.

* (Učiteljska hrvastka skupština) u Zagrebu dovršila je po urečenom vrstilu povoljno svojo razprave.

* (U Orebiću u Dalmaciji) se je osnovalo *Društvo uzajemne podpore za mornare*. Ako ikomu, ovomu će društvu Bog nasporiti, pak bi bilo želiti, da se i ostali naš primorski narod ugleda u svoju braću Dalmatince. Osnovalo se je tamo i drugo napredno društvo, komu je namjera, prosušiti neretvanske močvare i Neretvu plovnom učiniti.

* (Granidarske šume). Iz jedne knjižice, koju je izdao čuveni hrvatski domo i rodoljub g. Ivan Vončina a Zagrebu, pod naslovom „*Vojnička krajina na razkrišću svoje prošlosti i budućnosti*“ vadiamo: ciela Krajina (Granica) imade 1 milijun 699,840 jutarah (ralib, lanach) šume. Ako se uzme, da jedan ral tih liepih šumah valja (vriedi) samo 100 for., vriednost će biti onim šumam 160 mil. 984,000! Dodajemo li k ovoj svoti (sumi) još i vriednost nepokretninah, koje će po razvojničtvu u vlastničtvu obćinah doći, to će Granica imati imetak od preko 200 milijunah. Zato borme nije ni čudo, što se bogati (?) Magjari toliko jagme za tim šironskim narodom i nastoje s petnih žilub, da mu postanu čim prije tutori i upravitelji, ako im prije nepresjedne ovaj težki zalogaj.

* (Novačenje na Rieci). Poslje četiri godine danah, ratno je ministarstvo naredilo, da i Rieka dade svoje novake, kako sva ostala carevina s ovu i s onu stranu Litave. To su dakle Rečanom one stare pravice, što im jih bio Cseh obećao.

Kretanje austrijanskih brodovah

od 15 do 31 Augusta.

Odjadri iz - u

Trsta: *Leda*, Njujork -- *Sloboda*, *Libertas*, *Marsilju* -- *Sacra famiglia*, *Cet*.
Alesandrija: *Elios*, *Flora*, *Londru* -- *Carolina Premuda*, Njujork.
Borda: *Mio novo*, Svauseju.
Carigrada: *Dunica*, *Diana*, *Matilde*, *Jupiter*, *Else*, *Peppina B.*, *Mercur*, *Mercede*, *Tenni*, *Araldo*, *Odosu* -- *Asoniak*, *Mar. Mattea*, *Thells*, *Favorito*, *Marsilju* -- *Sluga*, *Unione*, *Dampier*, *Factis*, *Arturo*, *Elpi*, *Kork* -- *Cvict*, *Dobra nadažda*, *Nik. Depot*, *Vitez*, *Jean*, *A. drastea*, *Malatel*, *Madagaskar*, *El Kavačević*, *Azov* -- *Nova harmose*, *Sv. Ivan*, *Vica Tone*, *Bakar*, *Giacomina*, *Trst* -- *Mirto*, *Galaz* -- *Andrić*, *Burgas* -- *Slavonja*, *Taganrog* -- *Izab*, *Bristol* -- *Istria*, *Maltu* -- *John*, *Tulon* -- *Gazella*, *Pace P.*, *Zio Giorgio*, *Enos*.
Dovora: *Mnylat*, *Rieku* -- *Blandina*, *Carigr.*
Dukerke: *Provido*, *Njukastl.*
Falmuta: *Pelegrino*, *Hartpul* -- *Ati*, *Liverpul.*
Kardifa: *Dar*, *Mesinu* -- *Sobiesky*, *Dubrova* -- *Zator*, *Njujork* -- *Ester*, *Salonić* -- *Ruben*, *Inviato*, *Ales*.
Kvinstovna: *Xenofon*, *Londonderry*.
Liverpula: *Cam*, *Galaz* -- *Elea*, *Nauta*, *Trst*.
Malte: *Gjurko*, *Pietro*, *Ant. Maria*, *Generatore*, *Genitura Mosè*, *Marsilju* -- *Majus*, *Ingl.* -- *Nani Klas*, *Anversu*.
Marsilje: *Unico N.*, *Giusto P.*, *Ilu S.*, *Nerev*, *Nova Fama*, *Equo*, *Carigr.* -- *Giulia D.*, *Katanju*.
Mletih: *Ivo B.*, *Ales*.

Njukastla: *Sessa*, *Peppino*, *Trst* -- *Armelin*, *Carigr.* -- *Ariosto*, *Ales*.
Niuporta: *Tartaro*, *Ales*. -- *Henoch*, *Carigr.*
Odesa: *Marco primogenito*, *Lussignano*, *Fanny*, *Costante*, *Ingl.* -- *Vajvodn*, *Sveti Križ*, *Marcho Mar.*, *Eunna*, *Marsilju* -- *Nor*, *Sem*, *Istok*, *Petroslava*, *Fanny*, *Nikolajev*.
Riojanciro: *Albona*, *Lisbonu*.
Suline: *Tonka B.*, *Ingl.* -- *Bice*, *Amsterd.*
Svauseje: 3 *brata*, *Odesu* -- *Gilda*, *Ales*.
Silda: *Celestina*, *Odesu* -- *Vica an. Tegethoff*, *Njujork* -- *Alb. Premuda*, *Ales*.
Taganroga: *Drago G.*, *Superba*, *Mar.* -- *Izged*, *Buon' Amicizia*, *Eva*, *Slava B.*, *Ljubezni Otac*, *Vjeruka*, *Ingl.*

Dojadri u - iz

Trst: *Teški Silda* -- *Attila*, *Njujorka* -- *Teofasto*, *Smirno* -- *Francika Gius.*, *Ceta*.
Abirdin: *Industro*, *Sulino*.
Alesandriju: *Onar*, *Auleo*, *Lemnos*, *Marsiljo* -- *Carolina*, *Mletih* -- *Achile*, *Trsta*.
Anversu: *Malu Marica*, *Mida*, *Zia Caterina*, *Karlfonta* -- *Absburgo*, *Carigr.* -- *Mh. Vučević*, *Castellamaro*.
Bareelonu: *Camilla*, *Kardifa*.
Carigrad: *Darina*, *Odeso* -- *Kolk*, *Dunava* -- *Ricardo*, *Svauseje* -- *Norino*, *Ales*. -- *Leone*, *Krfa* -- *Burica P.*, *Ciasni*, *Ugo*, *Marsiljo* -- *Germana Ant.*, *Cresa* -- *Mosorska vila*, *Trsta* -- *Milica*, *Genovo* -- *Dobra Milica*, *Kobora* -- *Mali Ivo*, *Kurčulo* -- *Anitta*, *Moljine* -- *Buon' Armonia*, *Taganroga*.
Dunkerke: *Pelegr*, *Matusalem*, *Odeso*.
Deal: *Antonio*, *Orana*.

Falmut: *Azov*, *Kalamato* -- *Columbus*, *Dante*, *Ales*. -- *Anađio*, *Leopoldina Bauer*, *Mariopolja* -- *A. C. Luković*, *Tebro*, *I Neresinotto*, *Dunava* -- *Cattina*, *Marsiljo*.
Genovu: *Sunco*, *Taganroga* -- *Prelucano*, *Carigr.*
Glasgov: *Abraham*, *Taganroga*.
Kardif: *Zivio*, *Orana* -- *Decio*, *Sulino*.
Kvinstoven: *Urano*, *Njujorka* -- *Hrabren*, *Mariopolja*.
Limerik: *Juno*, *Mariopolja*.
Londru: *Betty*, *Mletakah*.
Maltu: *Andrina*, *Grazia Dio*, *Nuovo Guglielmo*, *Virgo*, *Carigr.*
Marsilju: *Obitac*, *Otac Milo*, *Carla*, *Odeso* -- *Elena P.*, *Nikolajeva* -- *Angjelki*, *Enco*, *Giovanna*, *Mariopolja* -- *Briju Kabogor*, *Sugoslav*, *Azova*.
Mesinu: *Hato*, *Kustongji* -- *Pepi*, *Rieke*.
Odesu: *Urin*, *Ipinio S.*, *Sofia*, *Dario*, *Penelope*, *Zata*, *Nina*, *Carigr.*
Plymut: *Paolina*, *Taganroga*.
Siru: *Ivan Brozović*, *Mesino*.
Smirnu: *Treš*, *Ceta* -- *Maria*, *Trsta*.
Sulnu: *Sansone*, *Casimiro G.*, *Istrijana*, *Marietta B.*, *Carigr.*
Sutampton: *Luka*, *Nikalajova*.
Šid: *Civiltà*, *Pep. Luigia*, *Londru*.

Dardaneli prošli - za

Shenderbeg, *Ed.*, *Nuovo Arturo*, *Eufemio*, *Olju B.*, *Ingl.* -- *Federico B.*, *Pasqualina G.*, *Anversu* -- *Anata*, *Maltu* -- *Gjurko*, *Fr.* -- *Kovačević*, *Tereza Hanny*, *Car.* -- *Sgardelli*, *Margarita*, *Marsilju* -- *Mic Figlie*, *Enos* -- *Accortò*, *Naplj* -- *Pidente*, *Kavju*.

Tek Novacah

polag Borse u Trstu od 15 Augusta - 1 Septembra 1871.

NOVCI	15	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Carski dukati (cekini)	5.78	5.76	5.77	5.78	—	5.79	5.79	5.81	5.80	5.80	5.78	—	5.78	5.78	5.78	5.79
Napoleoni	9.64	9.62	9.63	9.63	—	9.64	9.66	9.68	9.66	9.65	9.63	—	9.61	9.64	9.63	9.64
Lire Ingleske	12.10	12.14	12.14	12.13	—	12.14	12.17	12.20	12.17	12.16	12.14	—	12.10	12.14	12.12	12.14
Srebro prid (aggio)	120.25	119.63	119.85	119.65	—	119.75	120.25	120.50	120.15	119.50	119. —	—	119.25	120. —	119.85	120. —